

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
JOSEPH S. REFALO**

Seduta tas-27 ta' Frar, 2004

Talba Numru. 542/2002/1

Ra l-avviz fl-ismijiet premessi prezentat mis-socjeta' attrici fil-5 ta' Marzu 2002, fejn intalab il-hlas ta' elf mitejn u tlieta u hamsin lira Maltin u hamsin centezmu (Lm1253.50c) rapprezentanti l-prezz ta' forniture ta' "electronic data" flimkien ma' "digital images" ghall-paviljun ta' Malta fil-fiera li nzammet f'Hannover, il-Germanja fis-sena 2000, liema somma hija douvta (a) kwantu ghal Lm793.50, skond fattura numru 578/00 datata 22 ta' Gunju 2000, u (b) kwantu ghal Lm460.00 skond fattura numru 980/00 datata 30 ta' Settembru 2000, u dan skond kopji annessi mat-talba u mmarkati rispettivament dok. "A" u "B".

Bl-ispejjez, tat-talba, ta' l-ittra interpellatorja datata 17 ta' Mejju, 2001 u ta' l-ittra ufficjali datata 13 ta' Settembru 2001 (kopji hawn annessi u mmarkati rispettivament dok. "C" u "D"), u bl-imghaxijiet mid-dati ta' hrug tal-fatturi sad-data tal-pagament effettiv, ilkoll kontra s-socjeta' konvenuta li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta tas-socjeta' konvenuta prezentata fit-8 t'April, 2002 fejn intqal:

- 1. Illi t-talbiet tas-socjeta' attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi s-servizz u l-prodott ipprovdut mis-socjeta' attrici lis-socjeta' esponenti, ma kienetx tal-kwalita' pattwita.**
- 2. Illi fil-fatt, is-socjeta' esponenti kienet talbet lis-socjeta' attrici, tipprovdni kontenut miftiehem fuq DVD's li "jilloopjaw" u cioe' li jistghu jibqghu jintlaghbu fuq DVD fuq player minghajr il-bzonn li wiehed ikollu kull darba jaghfas il-buttuna "play" u dan minhabba l-fatt li d-DVD's kellhom jidhru kontinwament fuq "screen" li kien hemm fuq l-istand ta' Malta waqt l-EXPO 2000.**
- 3. Illi gara, pero' li d-DVD's ipprovduti mis-socjeta' attrici ma kellhomx din il-karatteristika.**
- 4. Illi b'rizultat ta' dan, is-socjeta' esponenti garrbet ukoll danni konsiderevoli, inkwantu kienet kriet inutilment diversi "screens" u "DVD players", u dan billi minghajr id-DVD's ordnati, ma kienx hemm skop li dawn id-DVD "player" u "screen" jintuzaw.**

Rat il-kontro-talba tas-socjeta' konvenuta pprezentata fit-8 ta' April 2002 fejn intqal:

Illi s-socjeta' rikonvenzjonata Malta External Trade Corporation Limited, kienet inkarigat lis-socjeta' M.A.S. Communications Limited, sabiex tipprovdilha kwantita' ta' DVD's b'filmat u kontenut miftiehem, liema DVD's kellhom jintuzaw sabiex jintwerew fuq "screens" li kien hemm fuq l-"istand" ta' Malta fl-EXPO 2000;

Illi billi dawn id-DVD's kellhom jintwerew ghal hin twil, u l-istaff fuq l-"istand" kienu ser ikunu mpenjati, l-Malta External Trade Corporation Limited, tablet li d-DVD's ikunu ta' kwalita' li jistghu "jilloopjaw" u cioe' jibqghu jintwerew kontinwament minghajr il-bzonn li wiehed kull darba jaghfas il-buttuna "start" jew "play" kull darba li l-filmat jispicca;

Illi apparti l-fatt li d-DVD's gew issuppliti tard, dawn ma kellhomx il-karatteristika miftiehma tal-"looping";

Illi b'rizultat ta' dan, is-socjeta' rikonvenzjonata The Malta External Trade Corporation Limited, garrbet danni konsistenti f'kiri bla bzonn ta' DVD players, u "screens" in kwantu d-DVD's issuppliti ma setghux jintuzaw;

Illi ghalkemm debitament interpellata sabiex tersaq ghal likwidazzjoni u hlas tad-danni sofferti, s-socjeta' rikonvenzjonata M.A.S. Communications Limited baqghet inadempjenti.

Tghid ghalhekk is-socjeta' rikonvenzjonata ghalhiex m'ghandux dan it-Tribunal:-

Jiddikjara illi s-socjeta' M.A.S. Communications Limited kienet responsabbli ghad-danni subiti mis-socjeta' The Malta External Trade Corporation Limited minhabba l-fatt illi d-DVD's pprovduti minnha ma kellhomx il-karatteristika ta' "looping", kif rikjest mis-socjeta' The Malta External Trade Corporation Limited;

Tillikwida d-danni subiti mis-socjeta' The Malta External Trade Corporation Limited, b'rizultat tan-nuqqas da parti tas-socjeta' M.A.S. Communications Limited;

Tikkundanna lis-socjeta' M.A.S. Communications Limited thallas id-danni hekk likwidati, liema danni ghal kull buon fini qed jigu limitati ghas-somma ta' Lm1500.

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' M.A.S. Communications Limited li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta ghal kontro-talba tas-socjeta' konvenuta pprezentata fit-23 ta' April 2002 fejn intqal:

Is-socjeta' attrici rikonvenuta qed tirrespingi t-talbiet tas-socjeta' konvenuta rikonvenjenti bhala totalment nfondati fil-fatt u fid-dritt, u dan ghar-raguni li,

kuntrarjament ghal dak allegat kontriha, s-socjeta' attrici rikonvenuta wzat il-prudenza u d-diligenza kollha fil-kors tan-negozju taghha mas-socjeta' rikonvenjenti.

Fil-fatt, kienet is-socjeta' konvenuta rikonvenjenti stess li kienet ghal kollox traskurata u li zvizjat lis-socjeta' attrici rikonvenuta, biex ghaldaqstant hija unikament is-socjeta' konvenuta rikonvenjenti li ghandha tbatu n-nuqqasijiet taghha stess.

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta rikonvenjenti li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Semgha x-xhieda ta' Mark Spiteri, Charles Galea, James Spiteri, John Vella Zarb, Winston Degiorgio, Jens Klein. Ha konjizzjoni tad-dokumenti esibiti u tac-cirkostanzi kollha tal-kaz.

Semgha lid-difensuri tal-partijiet jittrattaw il-kaz.

Ikkunsidra:

1. Din il-kawza tirrigwarda prezz ta' forniture ta' *electronic data* u *digital images* ghal paviljun ta' Malta fil-Fiera ta' Hannover fl- EXPO 2000. Dana l-ammont huwa maqsum fi tnejn u cioe' seba' mija u tlieta u hamsin lira u hamsin centezmu (Lm753.50) skond fattura 578/00 datata 22 ta' Gunju, 2000 Dokument A u erbgha mija u sittin lira (Lm460) skond fattura 980/00 datata 30 ta' Settembru, 2000.

2. Is-socjeta' konvenuta qed tghid illi s-servizz ma kienx tal-kwalita' pattwita' peress illi d-DVD's suppliti suppost kienu jilloopjaw cioe' s-socjeta' konvenuta qed tghid li riedet tip ta' sistema illi ma tirrikjedix illi taghfas buttuna kull darba li jispicca d-DVD partikolari, izda illi malli jispicca jerga' jibda jintwera mill-gdid awtomatikament. Inoltre s-socjeta' konvenuta qieghda tghid illi garrbet danni minhabba illi d-DVD's in kwistjoni ma kellhomx din il-karatteristika peress illi kriet diversi « DVD players » u « screens » ghalxejn u f'dan is-sens ghamlet kontro

talba. Is-socjeta' konvenuta ilmentat ukoll illi d-DVD's gew suppliti tard.

3. Bhalta provi xehed Mark Spiteri *Managing Director* tas-socjeta' attrici u dana ghamel referenza ghaz-zewg *invoices* esebiti, l-*invoice* Dokument A kien jirrigwarda xoghol li kien sar fil-paviljun fil-Germanja ghan-nom tal-konvenut, u precizament dan ix-xoghol kien jinvolvi l-gbir tas-*software*. L-*invoice* mmarkat Dokument B kien jirreferi ghal gbir ta' « videos » ta' diversi kumpaniji parastatali. Ix-xhud jaqbel illi kien hemm urgenza sabiex ix-xoghol isir peress illi l-fiera kienet ser tibda fi zmien xahar u nofs minn meta gew avzati. Skond l-istess xhud kienet is-socjeta' konvenuta li kellha tipprovdi d-*"DVD player"* filwaqt illi s-socjeta' attrici kellha tipprovdi d-DVD's. Ix-xhud spjega li kien importanti ghas-socjeta' attrici li tkun taf il-partikolaritajiet tad-DVD player sabiex tipprepara s-«*software*» adegwat. Huwa nnota illi s-socjeta' konvenuta ma kellhiex «*DVD players*» ghad-disposizzjoni u li s-socjeta' attrici giet informata b'dan wara li accettaw ix-xoghol. Ix-xhud jaqbel illi *METCO* riedu «*looping DVD*» pero' s-socjeta' attrici ma sabitx DVD li jiehu din il-funzjoni partikolari. Is-socjeta' attrici kienet ikkuntatjat lil *Forestals* ghal manwal tad-DVD players, liema manwal ma giex supplit. Ix-xhud jispjega illi d-DVD's ma tlestewx fil-hin minhabba din il-problema partikolari tal-«*looping*». Huwa spjega wkoll illi s-socjeta' konvenuta kienet ikkuntatjathom qrib l-ahhar ta' Marzu u l-ewwel DVD's kienu lesti f'Gunju, cioe' meta l-fiera kienet gia bdiet. Ix-xhud jikkonferma illi s-supplixxew id-DVD's sa l-ahhar ta' Lulju, u li l-fiera damet sitt xhur.

4. Charles Galea *Project Manager* ghal paviljun ta' Malta ghall-*EXPO 2000* qal illi kien hemm 28 screens fil-paviljun. Ix-xhud qal illi peress illi l-fiera damet ma kienx possibbli li juzaw il-format normali ta' *video*, u ghalhekk avvicinaw lis-socjeta' attrici sabiex jaqilbu f'DVD's dak li kien hemm fuq *websites* tal-Gvern dwar azjendi, u dana ghal fini ta' l-*EXPO*. Huwa jghid illi dana gara f'Mejju, 2000. Ix-xhud ighid illi kienu nghataw l-ewwel parti tax-xoghol cioe' dik li tirrigwarda l-*invoice* Dok A li mhix kontestata. Innota

illi kien qed jikkontesta d-Dokument B peress illi d-DVDs illi waslu f'Lulju ma kellhom il-«*looping function*». Minhabba f'hekk matul iz-zmien ta' l-EXPO hafna «*DVD players*» ma ntuzawx. Skond Charles Galea l-ftehim mas-socjeta' attrici kien illi l-programm ikun fih din il-«*looping function*». Huwa jikkonferma li d-DVD's kienu nkrew minghand Forestals u skond hu d-difett ma kienx fid-DVD players, peress illi meta wzahom ricentement sab li dawna jilloopjaw. Ghalhekk ix-xhud qed jindika r-raguni l-ghala dawn ma kienux jilloopjaw bhala nuqqas fis-sistema tas-«*software*».

Ix-xhud ighid ukoll illi *Sign It Limited* kienet ikkuntrattatha biex tforni l-materjal kollu ghal paviljun Malti. Ix-xhud irrefera ghal ittra datata 20 ta' Gunju, 2002 Dok CG 1 a Fol 31 tal-process mibghuta lil James Spiteri tas-socjeta' konvenuta dwar invoice datat 28 ta' Marzu, 2001 li jirrigwarda nstallazzjoni ta' tlett tv monitors godda, tlett DVD players godda ghal EXPO 2000. Dana l-invoice kien fl-ammont ta' elf u tlett mitt lira Maltin (Lm1,300) u kien jinkludi fih l-ispejjez inkorsi minnhom ghall-akkomodazzjoni ta' persuna teknika. L-istess Charles Galea ddikjara illi s-socjeta' konvenuta kienet qed tillimita t-talba ta' l-ammont taghha ghal elf u hames mitt lira (Lm1,500) ghal fini ta' kompetenza.

Ix-xhud ighid illi Spiteri qatt ma kien qallu li kellu bzonn il-manwali tad- «*DVD players*».

5. Ix-xhud Winston Degiorgio ghas-socjeta' Forestals ighid illi kienu ssupplixew «*DVD players*» lil *Sound System Limited* u d-DVD players kienu godda u kellhom il-facilita' li jilloopjaw. Huwa nnota li ma' kull «*DVD player*» jinghata manwali. Ix-xhud jinnota illi jiftakar li Spiteri kien staqsieh dwar jekk id-«*DVD players*» kellhomx il-«*looping function*». Ix-xhud innota wkoll illi dwar it-tekniku Jens Klein dan kien mar jipprova d-«*DVD players*» partikolari, pero' jinnota b'certezza illi dakinhar li kien hemm Klein ma gietx ippruvata l-funzjoni tal-«*looping*».

6. John Vella Zarb, *Managing Director ta' Sound System Audio Visual Limited* ikkonferma li kellu jipprovdi l-apparat tekniku u s-servicing ghall-EXPO.

Jikkonferma li pprovda “34inch monitors” u “DVD players” godda. Huwa spjega illi d-DVDs kienu gew iprovvduti mis-socjeta' attrici. Ix-xhud innota illi dawn ma kienux jilloopjaw awtomatikament u meta vverifika fil-manwal sab illi ma kienux qeghdin jilloopjaw peress illi fid-DVD partikolari ma kienx gie rrekordjat il- «*playing time*».

Hu ghalhekk ikkuntattja lil Spiteri sabiex jaghmel DVDs ohra u li jkun fihom il-«*playing time*» u kien qallu wkoll sabiex jiccekkja ma' Degiorgio sabiex jara li jkunu jilloopjaw. Ix-xhud innota illi ntbaghtu DVDs ohra u malli rahom mall-ewwel innota li kien ser ikun hemm l-istess problema. Ix-xhud ighid illi kien mar Degiorgio u tah DVDs li jilloopjaw u hadmu tajjeb fuq id-«*DVD players*» li kien hemm.

Ix-xhud jikkonferma illi d-“*DVD players*” kien xtrahom minghand Forestals Limited. *Sign It Limited* huma klijenti tax-xhud u kien issupplixxa hu lil *Sign It*, u dawn da parti taghhom issupplixxew lis-socjeta' konvenuta.

7. Jens Klein xehed illi, bhala direttur ta' E.V. Studio Limited kien ikkuntatjat mis-socjeta' attrici biex jipproduci d-DVDs ghal EXPO 2000. Skond Jens Klein kienet is-socjeta' konvenuta li kellha tassigura li tuza apparat kompatibbli sabiex id-DVD jilloopja. Skond l-istess xhud il-looping function “is not really an issue of programming of those dvds, it rather is a matter which is dependant on the dvd player.” Skond ix-xhud m'ghandux dubbju illi d-dvds kienu prodotti f'mod li kienu jilloopjaw sakemm jigu inseriti f'dvd player li kellu tali funzjoni.

8. Minn valutazzjoni tal-fatti jirrizulta illi s-socjeta' attrici kienet taf li kien hemm certa urgenza ghal dawn id-dvd's u kienet taf ben tajjeb meta ser jibda l-EXPO. Meta accettat ix-xoghol kienet taf li dan kellha tlahhqu sa certu zmien.

9. Dwar id-dvd players, ghalkemm is-socjeta' attrici qed tghid li ma gietx supplita bil-manwali, mix-xhieda ma jirrizultax li dawn id-dvd players kellhom xi difett, anzi dawn kellhom ukoll dik il-funzjoni partikolari li riedet is-socjeta' attrici, kif konfermat mir-rapprezentant tas-Socjeta' Forestals u minn John

Vella Zarb. Anzi ghandu jigi enfasizzat dak li xehed Vella Zarb dwar id-dvd's partikolari, meta dana qal illi ma kienux qed jilloopjaw peress li fid-dvd ma kienx gie irrekordjat il-« playing time ». Kien ghalhekk li Vella Zarb kien qal lil Spiteri biex jaghmel dvd's ohra, u dawn regghu saru hazin. Jens Klein, li hu tekniku fil-materja, jghid li il-kwistjoni kienet dipendenti fuq id-dvd players. Pero` dana jidher kontradett mix-xhieda l-ohra, tant illi meta fl-istess dvd player tpogga dvd li gie maghmul bil-funzjoni li jilloopja, dan hadem sew. Ghalhekk it-Tribunal qed iqies li fil-fatt id-difett kien fid-dvd's u mhux fid-dvd players suppliti. Ghas-software u kumpilazzjoni kienet responsabbli is-socjeta` attrici.

10. Skond ix-xhud Charles Galea jidher li dak li hu kontestat huwa l-invoice Dok.B fl-ammont ta' erba' mija u sittin lira (Lm460.00), filwaqt li ma jidhirx li hu kontestat l-invoice Dok.A fl-ammont ta' seba' mija u tlieta u disghin lira Maltin u hamsin centezmu (Lm793.50). Ghalhekk in kwantu irrizulta li s-software ma kienx sar bil-mod rikjest, it-Triubunal qed jilqa it-talba attrici limitament fis-somma ta' seba' mija u tlieta u disghin lira u hamsin centezmu (Lm793.50).

11. Dwar il-kontro-talba jirrizulta illi bhala konsegwenza ta' dawn id-dvds difettuzi, il-korporazzjoni konvenuta inkorriet spejjez ammontanti ghall-elf u tmien mitt lira li ghal fini ta' kompetenza gew ridotti ghall elf u hames mitt lira (Lm1500.00). It-Tribunal qed iqies illi dana l-ammont jinkludi « supply, installation and mounting..... of three dvd players» u technician. Ma jirrizultax li ma sarx uzu minn dan it-technician. Lanqas ma jirrizulta li d-dvd players kollha m'intuzawx, anzi hemm certezza li almenu wiehed minnhom intuza. Ghalhekk it-Tribunal mill-elf u hames mitt lirta mitluba qed iqies li s-socjeta` konvenuta ghandha tithallas elf lira (Lm1000.00). Ghalhekk it-Tribunal qed jilqa' il-kontrotalba tas-socjeta` konvenuta fis-sens li l-istess socjeta` attrici ghandha taghti lis-socjeta` konvenuta is-somma ta' elf lira Maltija (Lm1000.00).

12. Ghalhekk b'applikazzjoni ta' l-Artikolu 1196 tal-Kap.16 jigi li s-socjeta` attrici ghandha taghti lis-

socjeta` konvenuta s-somma ta' mitejn u sitt liri Maltin u hamsin centezmu (Lm206.50).

Ghaldqasant it-Tribunal qed jilqa' t-talba attrici limitatament ghas-somma ta' seba' mija u tleita u disghin lira Maltija u hamsin centezmu (Lm793.50), u qed jilqa' il-kontro-talba konvenuta limitatament fl-ammont ta' elf lira Maltija (Lm1000), u bl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 1196 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta jigi li s-socjeta` attrici ghandha taghti lis-socjeta` konvenuta is-somma ta' mitejn u sitt liri Maltin u hamsin centezmu (Lm206.50), u konsegwentement jikkundanna lis-socjeta` attrici thallas lis-socjeta` konvenuta l-ammont ta' mitejn u sitt liri Maltin u hamsin centezmu (Lm206.50) bla imghax.

Fic-cirkostanzi partikolari tal-kaz, l-ispejjez ta' dina l-istanza ghandhom jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----